

Kikkerkijkers in de tandheelkunde

Na de studie Biologie besloot ik het aangename met het nuttige te combineren en tandheelkunde te gaan studeren. Er moest tenslotte wel brood op de plank komen. Tijdens de mentorgroepbijeenkomsten bleek dat een biologische kijk op tandheelkunde goed van pas kwam. Het leverde me de geuzentitel 'kikkerkijker' op, waarmee werd gerefereerd aan het gebruik van kikkers als proefdieren om de werking van actiepotaentialen zichtbaar te maken. Jaren later wist ik me extra gesteund in mijn keuze biologie en tandheelkunde te combineren. Lector P.J.J. Coebergh van het Tandheelkundig Instituut in Utrecht schreef in het voorwoord van zijn studieboek 'Conserveerende tandheelkunde' uit 1939: *"Het leven is voortdurend strijd tussen kracht en weerstand. De biologie leert hoe het evenwicht te behouden of te herstellen. De tandarts behoeft niet medisch maar moet biologisch geschoold zijn"*. Wat wel een opvallend statement is voor een tandarts met verschillende publicaties in het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde.

LEVENSDUURVERLENGENDE TANDHEELKUNDE

Ruim 80 jaar later worstelt men in het tandheelkundig vakgebied nog steeds met het begrip evenwicht en blijven wetenschappers en klinici zoeken naar de heilige graal van de eeuwigheid. Of in ieder geval naar 'de eeuwigheid' van ons werk in de mond van onze patiënten. Wat zijn de risicofactoren die de levensduur van een restauratie bedreigen? En hoe kunnen we die beïnvloeden of verbeteren? Deze vra-

gen spelen zelfs een rol als er al geen sprake meer is van leven zoals bij endodontisch behandelde gebitselementen.

In deze editie van het NTVT wordt onder andere ingegaan op het feit dat biologische factoren, zoals cariës en parodontitis, een grote rol spelen bij de overlevingsduur van restauraties. Een biologische kijk in de mond kan dan licht werpen op het verstoorde evenwicht waardoor de restauraties of behandeling uiteindelijk noodzakelijk waren. Het herstellen van het evenwicht kan dan helpen om de uiteindelijke overlevingsduur van ons werk te verlengen. En wellicht kan de biologische kijk hierop helpen te accepteren dat het leven een continue strijd blijft, waarbij af en toe leven verloren gaat... of een tand of kies. Is dat niet waar biomimetische tandheelkunde eigenlijk echt over gaat?

BREDE KIJK OP MOND EN PATIËNT

Coebergh sloeg de spijker op zijn kop met de biologische scholing van tandartsen, maar inmiddels kunnen we er niet omheen dat tandartsen toch ook medisch onderlegd moeten zijn. Achter elke mond schuilt tenslotte een mens. Soms met een verstoord evenwicht in de geest of ergens anders in het lichaam, waarvan de symptomen en verschijningsvormen in de mond zichtbaar kunnen zijn. Zoals in deze editie een patiënt met een angststoornis die zichzelf mutileert door op haar tong te bijten of het artikel over verkleuringen van het tandvlees door het gebruik van medicijnen. De oplettende blik van een bioloog en de inhoudelijke kennis van een medicus. Een mooi voorbeeld van de brede ontwikkelingen waarbij tandheelkunde en geneeskunde samenkomen is de slaapgeneeskunde. Slaapgerelateerde problemen komen zelden alleen, maar kunnen leiden tot een verstoord evenwicht in de productie van speeksel of slijtage van gebitselementen.

Niet voor niets wordt al jaren gepleit voor het wijzigen van de titel tandarts naar mondarts, waarmee duidelijker een bredere kijk op de mond en de betreffende patiënt wordt aangegeven.

In aanvulling op de rol van bioloog en (mond)arts zou ik me graag bij de verdere aanbevelingen van Coebergh voor tandheelkundestudenten, maar ook mondartsen, aansluiten als hij schrijft dat zij zich ook algemeen op de hoogte moeten houden van het wereldgebeuren, godsdienst, literatuur, toneel en muziek, kunst in het algemeen en sport en spel. *"Om zo met iedereen in het dagelijksch leven op intelligente wijze om te gaan"*. Ik zou daaraan willen toevoegen: en met onze patiënten in het bijzonder.

Dr. Vincent Zijnga, redacteur